

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

Broj:

Podgorica, 26. jul 2024.

IZVJEŠTAJ

sa XVI Međuvladine konferencije Evropska unija – Crna Gora, Kraljevina Belgija, 26. jun 2024. godine

U Briselu je 26. juna 2024. godine, na marginama Savjeta za opšte poslove Evropske unije, održana 16. Međuvladina konferencija Evropska unija – Crna Gora, na kojoj su države članice Evropske unije, predvođene ministarkom vanjskih poslova Kraljevine Belgije Hađom Labib, države koja je predsjedavala Savjetom EU i komesarom EU za susjedstvo i proširenje Oliverom Varheljjem, na bazi pozitivnih izvještaja o procjeni ispunjenosti privremenih mjerila u poglavljima vladavine prava (IBAR), usvojile završna mjerila za pregovaračka poglavlja 23 i 24, te dale punu podršku Crnoj Gori i njenoj Vladi da nastavi sa ubrzanim ispunjavanjem završnih mjerila za ova dva i ostala pregovaračka poglavlja, kako bi u narednom periodu mogla nastaviti s privremenim zatvaranjem pregovaračkih poglavlja.

*Delegaciju Crne Gore činili su: predsjednik Vlade **Milojko Spajić**, ministar vanjskih poslova **Filip Ivanović**, ministarka evropskih poslova **Maida Gorčević**, ambasador pri EU **Petar Marković**, glavni pregovarač **Predrag Zenović**, državni sekretari **Milisav Raspopović** i **Bojan Božović**, ambasador u Belgiji **Ivan Leković**, šef Kabineta **Branko Krvavac**, savjetnica za vanjsku politiku **Milica Perišić**, savjetnik za medije **Veliša Jovanović**, zamjenica generalnog sekretara Vlade Crne Gore **Irena Vučić Popović**, zamjenica ambasadora pri EU **Anđelka Rogač**, prva savjetnica **Danica Marković**, prvi sekretari u MEU **Tatjana Anđelić**, **Ivana Kovačević**, **Ivana Maksimović**, **Marko Mrdak**, **Ivan Lazarević**, i drugi sekretar **Andrej Bracanović**.*

Međuvladina konferencija organizovana je u periodu od 14:30 do 16:00 časova, nakon čega je uslijedila konferencija za štampu. Na početku MVK, kojom je predsjedavala belgijska ministarka vanjskih poslova, usvojena je agenda i odobren nacrt rezimea zaključaka sa XV Međuvladine konferencije, održane 29. januara 2024. godine.

U uvodnom dijelu, ministarka vanjskih poslova Belgije saopštila je da je Belgija započela predsjedavanje organizovanjem XV Međuvladine konferencije sa Crnom Gorom u januaru o.g., kada su ohrabрили našu zemlju da brzo napreduje na evropskom putu, te da sada zaključuju belgijsko predsjedavanje sa još jednom Konferencijom, koja odražava napredak i ističe posvećenost Crne Gore evropskom putu. Prema njenim riječima, Crna Gora je usvojila ključne zakone i reformske strategije potrebne za ispunjavanje privremenih mjerila iz poglavlja 23 i 24. Podsjetila da poglavlja vladavine prava predstavljaju srž procesa pristupanja i da se ona prva otvaraju i posljednja zatvaraju, te da napredak u ovoj oblasti određuje ukupni tempo pregovora.

Ohrabrila Crnu Goru da istim tempom nastavi sa ispunjavanjem reformi. Saopštila da je Crna Gora dostigla prekretnicu ispunjavanjem privremenih mjerila u oblasti vladavine prava i sada se može nastaviti sa privremenim zatvaranjem poglavlja. Istakla je pohvale upućene Crnoj Gori na njenoj dosljednoj saradnji kada je u pitanju vanjska politika, kao i za uvijek promptnu i dugotrajnu usklađenost sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU, uključujući restriktivne mjere. Sve ovo predstavlja snažan signal strateške opredijeljenosti Crne Gore na njenom evropskom putu.

Komesar EU za susjedstvo i proširenje Oliver Varhelji naveo da je pristupanje Evropskoj uniji proces koji je zasnovan na zaslugama, istakavši da treba da se prepoznaju zasluge Crne Gore u radu na ispunjavanju privremenih mjerila iz oblasti vladavine prava, uz intenzivnu podršku Evropske komisije. Ukazao na to da Crna Gora na ovoj Međuvladinoj konferenciji dobija završna mjerila za poglavlja 23 i 24, što se dešava prvi put od pristupnog procesa Hrvatske i prvi put po novoj revidiranoj metodologiji, te da je ovo istorijski trenutak. Saopštio da se iz Brisela šalje snažna politička podrška građanima da proces proširenja funkcionise i da je Unija spremna, te zaključio da se otvara završna faza pregovora sa Crnom Gorom.

Predsjednik Vlade Miloško Spajić je istakao kako je za Crnu Goru ovo istorijski dan obilježen suštinskim napretkom u procesu pristupanja EU, čime se okončava sedmogodišnja stagnacija. Ovo dostignuće, kako je rekao donosi povjerenje i nadu za zemlju i dodao da je Crna Gora jedini kandidat koji u ovom trenutku ima samo završna mjerila koja treba ispuniti. Istakao je da ovaj napredak služi kao svjetionik za druge kandidate. Podsjetio da je Crna Gora, bez obzira na političke promjene u zemlji, ostala posvećena vrijednostima EU, usklađujući se stoprocentno sa ZVBP i doprinoseći NATO-u od 2017. godine, čime je postigla značajnu demokratsku konsolidaciju i političku stabilnost. Crna Gora je, kako je rekao, ostvarila značajan napredak u reformi pravosuđa, borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, zaštiti osnovnih prava i doprinosu regionalnoj bezbjednosti. Zemlja je unaprijedila preko 150 zakona u posljednjoj deceniji, poboljšavajući svoj pravni okvir i saradnju sa EU. Zaključio je izražavajući spremnost za dalju diskusiju o napretku kao prioritetu naše evropske agende.

Predsjednik Vlade Spajić je, nakon predstavljanja EU zajedničkih pozicija za PP23 i PP24, predstavio crnogorsku Poziciju za oblast vladavine prava. Ukazao da je u prethodnoj deceniji urađeno mnogo u dijelu jačanja institucionalnih kapaciteta, te da je došlo do formiranja novih institucija – Specijalnog državnog tužilaštva i Agencije za sprječavanje korupcije. Izuzetno važnim je ocijenio formiranje Tužilačkog i Sudskog savjeta. Kazao je da su Vlada i Skupština snažno prepoznali novi geopolitički momenat u EU politici proširenja i, kako je i obećano, postignuti su rezultati, te da su u kratkom periodu u proteklih sedam mjeseci učinjeni izuzetni naponi da bi se sprovele neophodne reforme u PP23 i PP24. Naveo da su, uz široki konsenzus, izabrani nosioci ključnih pravosudnih funkcija, te da je usvojeno 12 zakona relevantnih za IBAR, kao i određeni broj strateških dokumenata.

Predsjednik Vlade Spajić je uputio zahvalnost Evropskoj komisiji, Savjetu Evrope, kao i Venecijanskoj komisiji, na ukupnoj kontinuiranoj podršci i datim smjernicama što je, u konačnom, i rezultiralo da Vlada utvrdi i uputi Skupštini na usvajanje zakone koji su doveli do dobijanja pozitivnog IBAR-a.

U ime Slovenije, Austrije i Španije slovenački predstavnik je kazao da su zemlje članice posvećene da zajedno sa Crnom Gorom teže novim konkretnim dostignućima i uspjesima kao i kontinuiranoj

saradnji u okviru pregovaračkog procesa. Kazao je da je Crna Gora još jednom pokazala svoju privrženost evropskim vrijednostima i ponovo se etablirala kao lider, o čemu svjedoči uspješna implementacija privremenih mjerila u oblasti vladavine prava. Ovaj korak zajedno sa završnim mjerilima za poglavlja 23 i 24 predstavlja ključ za deblokiranje ostatka procesa pristupanja na osnovu sopstvenih zasluga. Pohvaljeni su izuzetni naponi i nepokolebljiva odlučnost za postizanje cilja - članstvo u EU. Kazao je da više puta isticana ambicija da Crna Gora postane članica već do 2028. godine zavisi od sopstvene snage Crne Gore da istrči posljednju dionicu maratona koja je obično i najteža. Kazao je da je Crna Gora učinila sve što je u njenoj moći da se vrati na evropski kolosijek i izrazio nadu da će se politički konsenzus za postizanje ovog cilja održati. Ističući značaj ovog puta za Crnu Goru, napomenuo je i da je ovaj proces važan i za EU ali i druge države kandidate koje treba da slijede put Crne Gore.

Češki predstavnik je čestitao Crnoj Gori na istorijskom trenutku i naglasio da je proširenje EU geopolitička neophodnost, ključna za bezbjednost i stabilnost Evrope. Istakao je da je važno održati trenutni zamah u procesu proširenja zasnovan na pristupu mjerljivih rezultata. Kazao je da je Crna Gora ostvarila značajan napredak u posljednjih šest mjeseci, izražavajući odlučnost da postane članica EU, te da je iskoristila trenutak da napravi pravi iskorak ka tom cilju. Češka cijeni punu usklađenost Crne Gore sa ZVBP EU i ohrabruje Crnu Goru da nastavi reformske napore i zadrži jasnu proevropsku orijentaciju, naglašavajući da je neophodno održati snažno i trajno političko jedinstvo za podršku integracionom procesu. Takođe, Crna Gora je ohrabrena od strane Češke da u potpunosti iskoristi Plan rasta za Zapadni Balkan kako bi još više podstakla domaće reforme i iskoristila prednosti postepene integracije.

Poljski predstavnik je, čestitajući značajan trenutak za Crnu Goru, pozdravio posvećenost Vlade Crne Gore napredovanju na putu pristupanja EU i izrazio zadovoljstvo što je Crna Gora usklađena sa mjerama zajedničke spoljne i bezbjednosne politike EU, uključujući i sankcije. Crna Gora je usvajanjem brojnih izmjena zakonskih tekstova obezbijedila usaglašenost sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardom što se u prvom redu odnosi na novi sistem izbora sudija. Nesumnjivo je da je Crna Gora sposobna da nastavi dalje neophodne reforme a dalji napredak uglavnom zavisi od napretka u oblasti vladavine prava i poglavlja 23 i 24. Sa svih 33 otvorena i 3 privremeno zatvorena poglavlja, Crna Gora ostaje najnaprednija zemlja u procesu pristupnih pregovora od svih kandidata.

U ime Letonije, Danske, Švedske, Finske i Estonije litvanski predstavnik je pohvalio napore Crne Gore u ispunjavanju privremenih mjerila za poglavlja 23 i 24. Naglasio je da je integracioni proces i geopolitičko pitanje. Pohvalio usklađenost Crne Gore sa vanjskom politikom EU. Istakao je da Crna Gora baštini evropske vrijednosti, te da su pomenute zemlje spremne da pomognu Crnoj Gori na evropskom putu. Pozvao Crnu Goru da i u narednom periodu nastavi sa aktivnostima ka zatvaranju pregovaračkih poglavlja. Podsjetio na značaj Plana rasta za Crnu Goru, ali i region, te naglasio da naša država može biti dobar primjer ostalim zemljama regiona, kada je u pitanju integracioni proces.

Predstavnik Mađarske je čestitajući značajan trenutak za Crnu Goru, posebno pohvalio reformske napore u rješavanju pitanja pravosuđa, borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, kao i u borbi za ljudska i manjiska prava. Istakao je da CG ima punu podršku ove zemlje u integracionom procesu, te da se nada zatvaranju progovaračkih poglavlja tokom mađarskog predsjedavanja. Kazao da je Crna Gora svijetli primjer integracionog procesa ZB, te naglasio da naša zemlja može biti uzor i drugim državama regiona.

Predstavница Hrvatske je čestitala Crnoj Gori na IBAR-u, pohvaljujući napore koje je naša administracija uložila u proteklom periodu. Pohvalila je reforme koje su do sada urađene, te pozvala Crnu Goru da nastavi istim tempom i u narednom periodu. Naglasila je da naša država ima podršku Hrvatske u procesu integracija, te pozvala da se Crna Gora suzdrži od radnji koje mogu narušiti dobrosusjedske odnose i usporiti proces pregovora.

Francuska istakla da je dobijanje IBAR-a veliki iskorak Crne Gore na evropskom putu, koji će otvoriti prostor za ubrzanje pregovaračkog procesa, kroz zatvaranje pregovaračkih poglavlja. Pohvalila rezultate ostvarene u prethodnom periodu s posebnim fokusom na imenovanje nosilaca pravosudnih funkcija i donošenje ključnih zakona u oblasti vladavine prava, te unapređenja uslova za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Italija ukazala na veliki napredak koji je ostvaren od prošle MVK organizovane prije šest mjeseci. Istakla da je održavanje MVK i dobijanje IBAR-a snažan signal za cijeli Zapadni Balkan, ne samo za Crnu Goru, koji će otvoriti novu fazu zatvaranja pregovaračkih poglavlja. Ohrabрила Crnu Goru da nastavi s realizacijom reformskih procesa uz neophodnost konstantne promocije benefita koje će građanima donositi proces pristupanja EU.

Bugarska naglasila da cijeni napredak Crne Gore u prethodnom periodu u poglavljima 23 i 24, te da je održavanje MVK znak vođenja politike proširenja po zaslugama. Izrazila očekivanje da će Crna Gora pravovremeno nastaviti s ispunjavanjem završnih mjerila u svim pregovaračkim poglavljima, s posebnom pažnjom očuvanja političke stabilnosti. Istakla da Crna Gora predstavlja dobar primjer svima u regionu da se posvećenost i konkretni rezultati zaista isplate.

Slovačka iskoristila priliku da pohvali sprovedene reforme i naglasi da dobijanjem IBAR-a Crna Gora ulazi u naprednu fazu zatvaranja poglavlja. Iako je još dosta posla pred Crnom Gorom, istaknuto da je na pravom putu, te da poseban fokus, pored vladavine prava, treba staviti na ekonomski razvoj. Izrazila nadu da će ovaj napredak i MVK stvoriti dobru energiju i posvećenost u ostalim državama Zapadnog Balkana.

Na samom kraju, riječ je ponovo uzeo predsjednik Vlade Miloško Spajić, koji se još jednom zahvalio organizatorima, ali i Evropskoj komisiji na ovakvoj afirmaciji crnogorskog napretka. Iskoristio je priliku da rekapitulira rekavši da je Crna Gora došla do ključnog trenutka na putu ka članstvu u EU, što je najbolji pokazatelj transformativnog uticaja EU na mlade demokratije Zapadnog Balkana. Dobijanje pozitivnog IBAR-a i formulisanje završnih mjerila, kazao je, ujediniće političko vođstvo Crne Gore, preusmjeravajući napore sa podjela iz prošlosti ka budućnosti zasnovanoj na zaslugama unutar okvira EU.